

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanítóknak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felölös szerkesztő:
Hossz József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetőket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Veszprém jövő fejlődése.

A fegyverek letévesével, a várva-várt békével megkezdődik a népek szellemi küzdelme. A háború folyamán keletkezett erőszakos, azonkívül a természetes, az idő által okozott pusztításokat helyre kell hozni. A háborút követő erős gazdasági fellendülés fog ehhez hozzájárulni, ami a városok belső fejlődését is erősen érdekli. Ezek a gondolatok arra készítettek Veszprém város tanácsát, hogy a háborút követő évekre a város fejlesztésének tervét már most elkészíttesse. A gondolat kidolgozásával Bokrossy Jenő főmérnököt bízták meg, aki a ráruházott feladatnak megfelelt s kidolgozta a mérnöki hivatal munkaprogramját, melyet az ügyész véleményezése után a v. tanács is megtárgyal. A tervet részletekben mi is ismertetjük olvasóinkkal.

Eszerint a vízmű jelenlegi méreteivel a község fokozódó igényeit kielégíteni nem tudja. Igaz, hogy most sok katonai tartozkodik a városban, akik sok vizet fogyasztanak el, de a háború után is Hajmáskér miatt kilitásunk van rá, hogy Veszprém nagyobb számú katonaságnak lesz állandó tartozkodási helye. Ez szükségessé teszi új források foglaltásáról való gondolkodást. Ebből kifolyólag új nyomóvezetékét kell lefektetni, a szolgálati medencét ki kell bővíteni, a vízvezetékben egy újabb gépcsoportot felszerelni. A városfejlesztő programba felveendő a csatlakozó vezeték folytatásos kicserélése öntött vascsőre, továbbá szerelő műhely berendezése megfelelő személyzettel, hogy a házi vezeték is a város saját közegeivel javítható s új berendezéseket is végezhesen. Fontos ez azért mert a szakszerűtlenül készült házi

vezetéseken keresztül a városnak igen tetemes mennyiségű vize veszik el. A vízpazarlás megakadályozására helyen való a vízórák kötelező bevezetése és ezzel kapcsolatban egy vízmérő, javító és hitelesítő műhely felállítása.

A villamosmű sem felel meg jelen állapotában a követelményeknek. Ha a nagy gépek baja esik a nagy fogyasztás idején, nincs megfelelő tartalék, miért is feltétlenül szükséges volt második számú gép helyett egy új gép beállítása és pedig legalább 250—300 H-val és a harmadik számú gép kijavítása. Ekkor várható fejlődés esetén amikor már a 400 H. lőerős gép teljesítőképességét is meghaladó fogyasztás lesz, a nagy gép párhuzamosan járhat az egyik kis géppel, ha pedig a nagy gép javítás alatt van, a két kis gép s a beállítandó 300 H egység járhat párhuzamosan s látja el a szükségleteket. A hálózat egyes részeit függetleníteni kellene, szakasz kapcsolók beiktatása által. A hálózatnál alkalmazott faoszlopok csinos beton talpazatba volnának állítandók a gyors korhadás elleni megóvás céljából, sőt főutvonalakon, ahol azt a szép érzék megkívánja, az amugyis romlott faoszlopok helyett a környezetnek megfelelő művészi kivitelű betonoszlopokat kellene alkalmazni.

A házi berendezések készítésére is nagyobb súlyt kell helyezni a városnak. Nagyobb számú fogyasztót csak úgy sikerül nyernie a telepnek, ha a belső berendezést maga a város készíti el lehetőleg önköltséggel árban, regie költséggel, mert ezek után a hasznát a megnövekedett áramfogyasztásban találja meg. Minden csatlakozó új fogyasztó áramdíja már tiszta nyereség számba megy, mert a termelés növekedésével az üzem kiadások aránytalanul kis mértékben nőnek. A város forgalmas helyén villamosberendezési tárgyak eladásával fog-

lalkozó üzletet kell felállítani, hol főzőkészülékek, melegítők, kályhák, vasalók, motorok stb. kerülnének eladásra az előbb ismertetett okból ismét csak minimális haszonnal.

Ugy az előbbi, mint az utóbbi proposíció két oldalról szólna a község érdekeit: először olcsón jutna a berendezésekhez, másodsor a megnövekedett áramfogyasztás révén az áram ára is kedvezőbben alakulhatna a jelenleginél. Az új fogyasztók körébe feltétlenül bevonandók a Máv. helybeli intézményei.

A Jutas-veszprémi villamosvasút ügye is olyan, amely hathatós eszköze lesz annak a szép tervnek a keresztülvitelére, hogy a város a jutasi országot mentén hamarosan kiépüljön. Evvel kapcsolatban megoldásra vár a jutasi országot burkolása, rendezése és egyenes összeköttetése a város közepével, a Gizella-térrel, ami a Völgyikút szakadékos vízmosásának áthidalását is maga után vonja.

Az a szándék, hogy vagy a vágóhíddal, vagy az építendő vásárcsarnokkal kapcsolatban jéggyárat fognak építeni, legalább napi 30 mm-áza jég termelésére 12 óráig üzem mellett. Az építendő vásárcsarnok helyéül legalkalmasabb volna a buzapiac. A vágóhidat vagy újraépítését a háború után maga a miniszterium fogja szorgalmazni. A vágóhidat üzemmel kapcsolatban létesíthető volna egy hulladék feldolgozó telep, szappan és piperezappangyár. Mindkettő kis befektetés mellett szép jövedelmességgel kecsegtetne.

A kórház új felszerelése. A városi kórházban még a békeben létesített tüdőbeteg osztályban, a most mindég számosabban jelentkező tüdőbetegeket igen szerencsés eredménnyel kezelik egyéb szerek mellett a napfény-fürdővel. Miután

Az egyházi perrendtartás.

(Az új egyházi törvénykönyv alapján összeállította és bevezette dr. Rada István. Dr. Rott Nándor veszprémi püspök előszavával és jóváhagyásával. Veszprém, 1918. Ára 10 K.)

A napokban hagyta el az Egyházmegyei Könyvnyomdát egy mű, amely a legnagyobb mértékben megérdemli úgy a tudományos világ, mint a gyakorlati élet képviselőinek érdeklődését.

Köztudomású dolog, hogy folyó évi máj. 19-én, pünkösd ünnepén életbe lépett az új egyházi törvénykönyv, mely az eddig szétszórt, sokszor ingadozó és bizonytalan egyházi jogi anyagot egyetlen középnyomású kötetbe foglalta össze. Minthogy a régi jog majdnem minden hatályát elvesztette, az egyházi jogászoknak minden figyelme az új törvénykönyv felé irányul s annak buzgó tanulmányozása által a szükséges változásokat óhajtik előkészíteni és megvalósítani. A jelen munka is ezt az ügyet szolgálja, midőn a törvénykönyv IV. könyvét tárja elének, (mely az egyházi perrendtartásról szól) a szükséges magyarázatok és kiegészítések kíséretében, „hogy zsinormértékül szolgáljon a magyarországi szentszékek eljárásában” (24). A szerző — miként a főpásztori előszó is jelzi — úgy mély jogi tudásával, mint több évtizedes szentszéki gyakorlatával a legalkalmasabbnak látszott arra, hogy „bölcsen átvezessen minket az új perrendtartás útjára” (VII. l.) s valóban nagyon értékes könyvet ajándékozta meg a magyar jogászvilágot.

A meleghangú főpásztori előszó után találjuk a bevezetést, mely történelmi szempontból kiegészítve a mű legérdekesebb része. Itt találjuk az egyházi bírásokodási jognak s e bírásokodási jogkör

kitágulásának és összezsugorodásának, nemkülönben a magyar szentszékek hatáskörének oly kimerítő történelmi összefoglalását szigorúan tudományos feldolgozásban, amely már maga is egy ropant értékes tudományos értekezés. Röviden, de kimerítően megismerjük a bevezetésből az egyházi perrendtartásra vonatkozó jogforrások eddigi történetét s azt a sok nehézséget is, amely az e téren uralkodó jogbizonytalanságból származott.

Maga a mű két főrésze oszlik. Az első a perekről általában s bizonyos perekben követendő különbsz szabályokról szól két terjedelmesebb szakaszban, míg a második rész néhány különleges eljárást tárgyal. Ez egyébként a kódex IV. részének felosztása azzal a különbséggel, hogy a szentéavatási perekre vonatkozó kánonok (1999—2142) tárgyalása itt mellőztetik, viszont a sollicitatio esetében követendő eljárás itt a függelékben részletesen ismertetve van, holott a törvénykönyv ezt nem érinti s így a szerzőnek az erre vonatkozó érvényben meghagyott régi eljárást kellett összegyűjteni, hogy műve teljessé legyen. Az erről szóló fejezet is hosszas kutatás és alapos munka eredménye, mely a könyv másik igen értékes része.

A törvénykönyvhöz alkalmazkodva nyújtja az egyházi perrendtartásra vonatkozó szükséges ismereteket. Tiszta képet nyertünk arról a kérdésről: kik alkotják az illetékes bíróságot különböző ügyekben. Megismerkedünk az elsőfokú bírósággal, az egyes, hármas és ötös bírósággal s azok tisztviselőivel: az eladókkal, ügyhalkítókkal, jegyzőkkel, ügyészel, kötelekvédővel stb. A másodikfokú bírósággal kapcsolatban a primási ítélekezési jogot teszi különös vizsgálat tárgyává egy fejezetben (40. o.). Ez a pont, bár teljesen megfelel az új törvénykönyv szellemének, úgy látszik vitákra fog alkalmat adni.

Azután magát a peres eljárást, az ügyfeleket, képviselőket, ügyvédeket, kereseteket és kifogásokat s az egyházi per egész folyamatát a tanuvalomásokkal, szakértőkkel, ítéletekkel és jogorvoslatokkal együtt alaposan megismerhetjük a jegyzetekkel jól megvilágított kánonokból. Külön jegyzetben szól a privilegium fori-ról (26. o.), azután a szerzetesi fogadalom védőjéről (27. o.), melyről az új kódex említett sem tesz, ismerteti a jogsosztást (29. o.), a domiciliumot, főleg az ujonan bevezetett egyházmegyei lakhelyet (29. o.). Jegyzetben szólja fel, hogy mily bünökre róható ki letétel és lefokozás (34—35. o.). Nyújt egy eskümintát a bíróság tagjai számára (48. o.). A precarium (66. o.), elévülés (68. o.), közismertség (78. o.) kellő megvilágításán kívül bemutatja a tanukhoz intézendő általános kérdéseket (85. o.) s közokiratokra vonatkozó 1911-es állami törvényt is (93. o.). Lehet mondaní, hogy ezekkel a jegyzetekkel a törvénykönyv szövegének minden nehezebben érthető helye alapos megvilágítást nyer.

Gyakorlati jelentőségénél fogva nagy érdeklődésre tarthat számot az, ami a második szakaszban a bűnperrekről s főleg a házassági perekről előadatik, nemkülönben a második résznek azon fejezete, mely az elmozdíthatatlan plébános elmozdítására irányuló eljárást ismerteti. A különleges eljárásról szóló rész az *ex informata conscientia* alapján történő felfüggesztés ismertetésével záródik be, melyet még a sollicitatio-ról szóló Függelék követ.

Tekintettel arra, hogy az új törvénykönyv a régi egyházi perrendtartást gyökerében megretormálta, ezt a művet nagy jelentőségű, hézagpótló munka gyanánt nagy örömmel kell fogadnunk. Elég legyen rámutatnunk arra, hogy a szentszékek régi társas bírósága megszűnt s helyébe lépett az

azonban éghajlatunk alatt a napfény sokszor napokig tartó felhősödés miatt nem áll rendelkezésre, azért ennek helyettesítésére a mesterséges napfényt találta a tudósok kiválóan alkalmasnak. Dr. Csolnoky Ferenc a városi kórház igazgatója egy ily eszköz beszerzését iránt tett javaslatot a városi tanácsnál mint kórházi bizottságnál. A tanács helyeslően az igazgató indokolt előterjesztését, az eszköz beszerzését elrendelte.

Igy nemcsak városunk is rendelkezik majd a modern orvosi tudomány egy újabb fontos segédeszközével. A mesterséges napfényt oly villanyos lámpa, úgynevezett kvarclámpa olygáltatja, melyben különleges szerkezete folytán éppen az úgynevezett ibolyántúli fénysugarak fejlődnek, amik a napsugárban is a főgyógyító tényező képezik. Ezzel egyidejűleg engedélyezte a városi tanács a legmodernebb villanyoskezelési eszközök beszerzését is.

Ezen eszközök ára a háboru alatt ugyan rendkívüli módon emelkedett, de mert mindenütt, mint igen célszerűek, jól beváltak, beszerzésük valóban nagyon helyesímelhető. Ugy értesültünk, hogy ezen beszerzések a kórházi pénztár jelentékenyebb megterhelését nem is fogják okozni, mert a székesegyházi káptalan és báró Hornig Károly volt veszpremi püspök adományából, melyet még a háboru előtt e célra a kórháznak juttattak, a beszerzések ára jórészen fedezhető lesz.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A káptalanotól róm. kath. iskolaszék II. tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: egy kis butorozott szoba, 1 öl fa, 120 K lakbérpótlék, 20 K kertilletmény, a többi államsegély. Kötelessége díjleivelben. Egyh. főhatóság intézkedésével a háboru végéig a fogoly kékkuti tanítóit tartozik helyettesíteni. Pályázati határidő szept. 29.

Pályázat. A kercseligeti anyaegyháznál megüresedett I. osztálytanítói állásra pályázatot hirdet az iskolaszék. Javadalma: 2 szoba, konyha, hitközségtől 100 K a többi államsegély, melynek kiutalásáig a község havonként előlegezi az egész fizetést, háborus segélyek. Kertilletmény helyett 6 méter tűzifa felvágva. Kötelessége részletesen a díjleivelben. Tartozik a Gondviselés tanítói segélyegylet tagja lenni. Csak férfiak pályázhatnak. Pályázati határidő szept. 30. Az állás október 10-én elfoglalandó. — Pályázatok az Iskolaszék címére Kercseliget (Somogy m.) küldendők.

Pályázat. Az alsóbogárdi (Veszprém m.) r. kath. uradalmi osztálytanítói állásra szept. 25-ig pályázat hirdetettik. Fizetés törvényes. 1 szobás lakás fűtéssel; 20 korona kertilletmény. Kötelessége díjleivel szerint. Kérvények az alsóbogárdi iskolaszék címére a dégi (Veszprém m.) plébánia-hivatalhoz küldendők.

egy, hármas és ötös bíróság; életbe lép a zsinaton választandó bírák intézménye; a püspöki helynök többé nem lehet egyuttal a szentszéki elnöke, a szentszéki elnökség „officialis” név alatt egészen külön hivatal lett, mely rendes joghatósággal bír. Nagy változást jelent az is, hogy az új törvénykönyv a határidőket pontosan megszabja s így a peres eljárás gyors befejezését lehetővé teszi, sőt a sommás eljárások szélesebbkörű alkalmazásával olyan ezközt nyújt, melynek segítségével bizonyos hanyagság, visszaélés vagy hiba igen gyorsan megtalálhatja a kellő megtorlást. Ilyen mélyreható változások mellett valóban nagy szükségünk volt erre a műre, mely utmutatást nyújt az átmenet nehézségei közt és jó magyar nyelven, bár mindig szigorúan alkalmazkodva a törvényszöveghez, nyújtja nekünk a törvénykönyv kánonjait.

Dicséretére válik a mű a magyar jogi irodalomnak is, amennyiben ezt a jogi anyagot a külföldi szakirodalom sem tárta még fel ilyen alaposan. A Linzer Quartalschiff III. füzetében Kopel Z. theol. tanár tollából jelent meg egy hasonló célú értékezésnek első fele, de ezen kívül, mely egyébként is jóval szűkszavúbb, csak egy pár rövid cikket találunk itt-ott az egyházi perrendtartásra vonatkozólag.

Nemcsak a főpásztor, de az egész magyar jogászvilág hálával fogadhatja ezt a művet és nagy hasznát fogják venni mindazok, akiknek az egyházi perrendtartás körül dolguk van. K.

Színház.

A színház négyheti műsorán végigtekintve, a mult szezonhoz képest nem haladást, hanem határozott süllyedést látunk. Nem az operettekről van szó, amelyek pusztán szórakozásra valók és amelyekből a meglehetősen gyenge ujdonságok mellett néhány régiebb, jobb darab is került színre, hanem a színművekről, amelyekben valami irodalmi nyívót is meg kell követelnünk egy privilegiumot élvező színházról. A magyar és a világ-irodalom kiváló költőinek műveiből négy hét alatt semmit sem kaptunk. Hatásvadászó drámák, seletjes ujdonságok helyettesítették eddig az irodalmat. Azt sem hisszük, — mert nem egyszer az ellenkezőjét láttuk, — hogy ezek a darabok a színház mai közönségét is kielégítsék, de bizonyos, hogy sokan vannak, akik hálásan vennék, ha a színház vezetősége legalább néha-néha gondolna rájuk egy irodalmi értékű darab előadásával. Ha ezek az esték eleinte nem hoznák is meg azt az anyagi sikert, amit a többiek, bár az egyre általánosabbá váló kulturérség mellett ebben is kételkedni lehet, csakhamar másképp fordul a dolog a darabok ügyes megválasztása esetén, amint eddig is telt házak előtt folytak le az irodalmiságot ígérő, de annak csak látszatával bíró és sok salóldást okozó darabok is.

Gábor Andornak hétfőn bemutatott vigjátéka, a *Princ*, nem is tart, de nem is tarthat számot, hogy irodalmi nyívót keressünk benne, amint a kifordított kabátok, felöltők sem lépnek fel az elegancia igényével, bár gyakorlati céljuknak egyidőre ezek is megfelelnek. Gábor Andor darabja is ilyen kifordítás Ohnet Vasgyárosából. Hogy így kopott öltete új színt nyerjen, beállította a Vagszínház megszokott stílusába, levegőjébe, de egyetlen új alakja, egyetlen eredeti mondanivalója sincs. Csupa megszokott, banális motívum összefecérlése az egész darab, amelyben még a szinszerűség legegyszerűbb követelményeivel sem számolt az író. Az első és harmadik felvonás beállítása a legesetlenebb operett-librettókkal versenyez. Igazi szerep is csak egy van a darabban, Mikléé, amelyet Kovács Lulu játéka művészi egyszerűségével, társalgási modorának közvetlen természetességével legalább külsőleg élettelt ruházott fel. A lélektani fejlődésnek, a szerelemkeltésnek olyan módját, amit az író kigondolt, csak a mindent fejetetejére állító bohózatos operettek bírják meg. De ezek a közönséget annyira hozzászoktatták, hogy mindent elhiggyen, amit az író elhitetni akar, hogy vigjátékba, sőt komoly drámákba is átvesszenk ilyen operett-fogásokat. Gondoljunk csak az Asszony és a bábu egész cselekményére és csattanós befejezésére. Kopott sablon Szegedi Bernát báró, Corti-Károlyvári herceg, a feleség, a festő alakja. Ábrázolóik közül is csak Ligeti-nek volt szinpadai sikere. Vágó Arthur egyszerű kópiát adott az operettek hercegeiről, Károlyi Géznak sem alakja, sem játéka nem megfelelő, Bánó Frici is több igyekezettel, mint sikerrel próbálta neki még nem való szerepének kereteit betölteni. Brádi Andor, Doktor János és Marcinka Vica jutottak még benne nagyobb feladathoz, amelyet sikerrel is oldottak meg.

Több irodalmi érték van *Bisson Névtelen asszony*-ában, amely szűrtőlőkön került színre, de semmi esetre sem annyi, hogy megokolná, miért kell éppen ezt a darabot minden szezonban elővenni. Szinpadai hatása más értékesebb darabnak is volna ennny. A szereplők közül Kovács Lulu és Falussy mellett Brádi (Raymond) érdemel dicséretet, különösen utolsó jelenetének szinpadilag a szokotnál kevésbé hatásos, de lélektanilag egyedül helyes megjatszásával. Laroque (Doktor) csuf káromkodása a jellemzésben nem olyan lényeges, hogy annyira ki kellett volna emelni. Ligeti Perissard alakításában élőbb színeket használt, mint a darab hangulatához illik, amit egyébként a sok gyenge szereplő is eléggé megzavart.

A hét többi napját operettek töltötték be. Szombaton és vasárnap a *Kórista lány*-t ismételték, kedden, szerdán Berté Henrich-nek Schubert-dalokból összeszótó operettjét, *Tavas és szerelem*, adták. A zene finom szépségei, tórényei dallamai, poétikus hangulata ríktó ellentétben állanak a cselekmény nyers komikumával, amit az alaptörténet kopott szentimentalizmusa sem tud kiegyenlíteni. Csupa zökkenő a darab folyása. A legszebb Schubert-dalok hangulatából minduntalan zúléstelen jelenetek riasztanak fel bennünket. *Vida Ius, Németh Irén és Falussy* énekéért és a zenekar játékaért azonban ezt is érdemes volt elviselni.

Plutokrata vihar.

Irta: Bernát István.

Az a rövid rendelet mely kimondotta, hogy Magyarországon részvénytársaság alaptőkéjét csak a minisztérium engedelmével emelheti, vihart keltett a merkantilis táborban. A kereskedelem szabadságát, az ország gazdasági fejlődését látják a plutokrata körök ezzel veszélyeztetve, beszélnek arról, hogy a kormány mindenhatóságra törekszik és nem veszik észre, hogy az ország lakosságának túlnyomó nagy részénél ezt a mindenhatóságot már régóta és pedig a plutokratikus körök támogatása mellett keresztülvitték. Hiszen nem elég, hogy a gazdasági termékek árát maximálták, egyes termékeknél a termelés mértékét megszabták, a rekvizitót a legkönyörtelenebbül gyakorolják, most már éppen a merkantil körök azt is sürgetik, hogy a kényszertermelés honosítsák meg az egész mezőgazdaságban. Ilyen körülmények között a korlátlan szabadságot követelni a tőkeemeléseknél, mikor azok a közérdekkel feltétlenül ellentétesek, legalább is-bátorság és megkülönböztetett eljárásra törekvés.

A mezőgazdaság szempontjából a meg nem okolt tőkeemelések árosak, mert elvonják és olyan csatornába vezetik a tőkét, amelyek a mezőgazdaságtól rendszerint igen távol állanak. De fel kell tennünk azt a kérdést is, hogy a háboru megszüntével a közgazdasági élet átalakulásánál, amikor remélhetően a bankok jelentősége alábbszáll, az iparvállalatok egyszerre munka nélkül maradnak, hogyan fog festeni az óriási alaptőkének elmozdítása? Ezenkívül azt is látjuk, hogy a milliárdos részvény kibocsátások mind tagasbabb köröket vonnak be a börzeüzemek köreibe. A termelő, de fáradtságos, munka terhetől mind többen igyekeznek szabadulni, pedig bármilyen fontosnak is kell mondanunk a kereskedelemnek szerepét, egészen bizonyos, hogy nem a közvetítők módjainak lebonyolítására, nem a közvetítők számának szaporítására, hanem arra van szükségünk, hogy a termelő munka hívei szaporodjanak, mert nemzeti szempontból az értékek szaporítására van szükség.

A kormányt akkor éri a támadás, mikor nem is tiltja meg, hanem csakis engedelemhez köti a tőkeemeléseket. Amikor a kormányhatóságok élén olyan férfiak állanak, akiknek a kereskedelem és a börze iránti szinte tulságos jóakarataról éppen a részvénytársaság igazgatói kell, hogy leginkább meggyőződve legyenek, lehetetlen elzárkózni azelől, hogy nekik a szabadságok csorbítása sem ellen-szenves akkor, ha az javukra válik, de mindenre képesek, ha ez a köz érdekében történik.

Azt mondták, hogy az osztrák tőke legutóbb nagy arányokban tödult Magyarország felé. Ezt a folyamatot a rendelet meg fogja akasztani, ami nagy kár és botlás. Kénytelen vagyok rámutatni, hogy semmiképp sem nézzük jó szemmel azt a kisajátító hadjáratot, melyet az osztrák tőke velünk szemben folytat, a nemzeti érdekek egyenesen ellentétesnek tartjuk, hogy ez megerősöbüljön. A mi jeligenk volt és marad, hogy Magyarország legyen a magyaroké. Ennek az elvnek felkarolása, megóvása reánk nézve nem könnyű, de azért még mindig kötelesség. Épen azért, ha a rendeletnek meglesznek azok az eredményei, melyekőt félnek, ezt mi egyik legnagyobb sikernek fogjuk tekinteni. Végre is: megvédeni a hazát vérel, vagyon-áldozatokkal, a legnagyobb veszteségek árán a külső ellenséggel szemben, szép, okos és felemelő. De bárgyu gyengesség lenne ugyanakkor bebocsátani a trójai lovat és engedni, hogy az osztrák kéz, az aranyos internacionále rátegye kezét azokra a forrásokra, melyekből a nemzeti élet táplálkozik.

A Szinpartoló Egyesület ülése. A veszpremi szinpartoló egyesület a mult hét elején ülést tartott, melyen a többek között tárgyalta Szalai Mór mozis kérését, melyet az egyesület igazgató-ságához benyújtott. Szalai azt kérte, hogy legalább részben engedtessek el neki visszamenőleg az a bérösszeg, amit a mozielőadásokért azért fizet, mert nem a régi helyiségben, hanem a színházban kénytelen előadásait megtartani. Kérését avval okolta meg, hogy nem tőle függök ok miatt ütött ki a tűz a mozi régi helyiségében. Ezért tehát nem tartja méltányosnak, hogy pénzbeli terheit a szerencsétlenségnek ő viselje. Az igazgató-választmány Szalai kérését elutasította. Az a mozi helyiséget fenntartás nélkül megkapta. Abban ügy rendezkedhetett be, amint a mozi technika megkívánta. A szinpartoló egyesület semmiféle korlátozó intézkedést nem tett a gépkamara megépíté-

séné. Ép azért úgy látja, hogy a tűz kitérésének semmiféle pénzügyi következményét nem viselheti.

Az említett kéressel kapcsolatban egy másikat is terjesztett *Szalai* a Szinpartoló Egyesület elé. Ez a jövődre vonatkozik. Kifejezte abbeli készségét, hogy hajlandó a színházban megtartani előadásait, ha a Szinpartoló egyesület a napi 50 korona bérből valamelyes engedményt ad s ha a színházi fűtőkészleteket úgy alakíthatja át, hogy az céljának, a fűtés olcsóbbá tételének megfelel. Sőt kész a színház butorai, illetve székjei helyett a sajátját használatba venni; míg a színház székjeit a szinpadra hordanák össze. A választmány tekintettel arra, hogy a színház az év végével ugyanis a város tulajdonába megy át, nem foglalkozott az előterjesztés érdemével, mert nem akar a városi tanácsnak prejudikálni.

Részünkről az új ajánlatot sem tartjuk elfogadhatónak s mint ilyenre hívjuk fel a városatyák figyelmét. A színháznak eddig is van annyi jövedelme, hogy az amortizációt könnyen tudja fizetni, sőt nagyobb összegekben is tud törleszteni. Kár volna a szép színházat mozilátogatók által megrongáltatni. Annak magasabb rendeltetése van. A városnak elég, ha rá nem fizet. Kulturcélokért épült, szépségét kár volna veszedelemnek kitérni, annál is inkább, mert a mostani Korona-bérlet lejártá után a város a bérletből még több jövedelmet várhat. Tehát a város nincs rászorulva a mozi-bérletre. A mozilátogató közönség egy része nem válogatós, a hely megbecsülése kevésbé volna várható, ami színházak nem válik előnyére. A mozi ma már oly dusan jövedelmező vállalat, hogy kifizeti magát, ha a város akár külön mozihelyiséget épített s ott akár házikézelésben, akár bérlet útján biztosítja a maga jövedelmét. Perhorreszkáljuk a székeknek a szinpadra hurcolását is. Ha aztán akár színházi, akár más művészi célokra szükség lesz rájuk, megint le kell hurcolni, aztán meg vissza, amivel ép úgy tönkre mennek, akár csak ha a mozis használja. A városnak nincs szüksége ilyen krejzlerokodásra.

H I R E K.

— **Püspökünk utazása.** A megyéspüspök a mult kedden megtekintette a herendi porcellángyárat, továbbá az ottani püspöki ovodát. Még ugyanazonnap látogatást tett a városi és kislódi piébánián s megtekintette a kislódi és farkasgyepüi gazdaságokat. Szerdán a somlóvársárhelyi piébánia vendége volt, ahol egyházi ügyeket intézett el. Innen meglátogatta a túskevári piébániát. Csütörtökön reggel a Somlóra ment s annak tétejn gyönyörködött a kilátás szépségeiben. Aznap délutánján felkereste Nagykamondon *Magyar* Károly országgyűlési képviselőt. Pénteken reggel a püspök Veszprémbe érkezett.

— **Katonai kitüntetés.** Őfelsége a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadidiszitménnyel és a kardokat adományozta a 31. h. gy. e.-ben *Schlemmer* Ödön századosnak, *Kukorelly* Pál főhadnagyának, *Halmi* Antal, *Herberger* Sándor és *Streng* Ede hadnagyoknak, — a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján vasuti szolgálatban teljesített kitünő szolgálatáért *Székely* Vilmos szkv. hadnagynak, — a 3. oszt. Vaskoronarendet a hadidiszitménnyel és a kardokat *Takács* László t. hadnagynak.

— **A Szinpartoló Egyesület diszközgyűlése.** A veszprémi Szinművészpartoló Egyesület az általa létesített színház 10 éves fennállásának megünneplése és nagyrabecsült elnöke: dr. *Óvári* Ferenc orsz. képviselő mellszobrá felállításával érdemeinek méltó megőrkítése alkalmából a színházban szeptember hó 29-én délelőtt 1/2 11 órákor rendkívüli diszközgyűlést tart és ezzel egybekötve matinét rendez a következő tárgysorozattal: Al-elnök megnyitja a diszközgyűlést. Kaldótságválasztása, elnöknek meghívása a diszközgyűlésre. Dr. *Komjathy* László polgármester üdvözlő beszéde. Dr. *Réti* Ede honvéd törzserosvónapi beszéde, a szobor leleplezése, átadása és átvétele. Üdvözlések. A veszprémi Dalegyesület éneke. Dr. *Vértessy* Gyula ünnepi megnyitja. *Paulay* Erzsébet művésznő előadása. Dr. *Lampérth* Géza felolvasása. *Szavay* Gyula szabad előadása. A veszprémi Dalegyesület éneke. Elnöki zárszó.

— **Művész-matiné.** Házi honvédezredünk szeptember hó 22-én, vasárnap d. e. 11 órákor a városi színházban tartandó jótékony célú művész-matinéjának gazdag műsora teljesen ki fogja elégíteni a hozzáfűzött várakozást. Pompás magán-

számok, kacagató tréfák, művészi énekszámok, bájos páros jelenetek bizonyára le fogják bilincselni a közönség figyelmét, melynek nem mindennapi élvezetben lesz része. Az előadás tisztá jövedelmén a 31. h. gy.-ezred özvegye és árvaí s a rokkant színész-katonák osztozkodnak. Jegyek az előadás napján a színházi pénztárnál a rendes színházi áron válthatók. Fellüpfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség.

— **Adományok a Veszprémi Hadiárva-ház javára.** Az Országos Gyermekvédelő Liga veszprémi bizottsága beküldötte hozzánk a veszprémi hadiárva-ház javára megindított gyűjtésének kimutatását. Helyünk terjedelme arányában részletekben közöljük. Adakoztak:

Veszprémvármegye közönsége 40.000 K, Veszprém város közönsége 70.000 K, Veszprémi Takarékpénztár 20.000 K, Veszprémi Káptalan 20.000 K, Veszprém város 7200 K, pápai főszoigabiró gyűjtése 36.200 K, enyingi főszoigabiró gyűjtése 13.200 K, deveseri főszoigabiró gyűjtése 14.000 K, veszprémi főszoigabiró gyűjtése 10.642 K, Adám Iván kanonok 22.200 K, gr. Wallis Gyuláné 10.000 K, gr. Jankovich-Bésán Endréné 10.000 K, dr. Óvári Ferenc és neje Szilber Vilma 10.000 K, balatoni fűrdők gyűjtése 12.548 K, veszprémi tisztviselők tüfiza beszerzési csoportja 7080 57 K, gr. Nádasdy Tamásné 5000 K, dr. Békffy Remig zirczi apát 5000 K, gr. Zichy Béla 2000 K, Veszprémmegei Takarékpénztár megszavazása 2000 K, dr. Hajdu Tibor fűrdő apát 1000 K, veszprémi főispáni alap 1000 K, gr. Festetics Pál D. 1000 K, dr. Simon György kanonok 1000 K, dr. Lieben Ernő Wien 2000 K, zirczi zenekedvelők 1530 50 K, Veszprém város gyűjtése 1200 K, dr. Holitscher Károly 1000 K, özv. lhász Lajosné 1000 K.

— **Signum Laudis.** Király őfelsége, elrendelte, hogy legfelsőbb dicséret elismerését ismételtén tudtly adják Mersich Jenő, dr. Löwy Ede, Reviczky Sándor és Scherer János hadnagyoknak, — első ízben tudtly adassék dr. Erdős Vilmos főhadnagyának, Kaptay Antal, Süle József, Farkas Géza, Juraszek Ferenc, Nagy László, Schmercz Imre, Werner Imre, Mayer József, Patay Antal, Dohányos Tivadar, Ferenczi Károly és Gunst Imre hadnagyoknak.

— **A zeniskolából.** A városi tanács pályázat útján töltötte be a zeniskola tanári állásait. Az eddig kinevezettek között vannak *Gaál* Sándor igazgató, *Rosenlehner* Antonia és *Annie* rendes tanárnők, *Ritter* Lőrinc, *Cornélius* János, *Kohl* Antal és *Pekárdy* Pál óraadók.

— **Hősi halál.** *Kandler* László, a cs. és kir. 19. gy.-ezred népfelkölője az olasz fronton 25 éves korában augusztus 6-án hősi halált halt. Motta di Livenzában temették el. Három éve küzdött ezredében veszedelmes pontokon s most a haza védelme az ő fiatal életét is áldozatul követte. A családot a napokban értesítették a derék ifjú hősi haláláról. A boldogultat szerető testvérek, közöttük nyomdánk művezetője *Kandler* Károly s népes rokonság gyászolja. Áldás emléken.

— **A város beszoigáltatása.** Veszprém város termelői eddig 102 vagon gabonát adtak át az átvevőbizottságoknak. A kormánytól megszabott 35 vagon búzát, rozstot és 5 vagon árpat Veszprém tehát fölösen beszoigáltja. Kiváncsian várjuk, hogy a leszámolás megejtése után a kormánybizottság itt hagyja-e a feles gabonát a veszprémiek házi és gazdasági szükségletére. Az elszámolást okt. 5-ig kell befejezni.

— **Az Élelmészeti r.-t.-ből.** A veszprémi megyei élelmészeti r.-t. a mult kedden igazgatósági ülést tartott. Az ülés tárgya egy nagyobb gép beszerzésének megbeszélése volt. Az a gép ugyanis, melyet a vajgyártól átvettek, nem elég erős arra, hogy az üzem összes készülékeit elhajtja. Ezért kell helyette egy nagyobberejű gép. Az értekezlet végleges megállapodásra nem jutott, mert szakértői véleményt kíván meghallgatni arra nézve, hogy Diesel-motorrendszerli, avagy villamosgépet alkalmazzanak-e, avagy visszatérjenek a régi gép-rendszerhez.

— **Eltávoztak az osztrák gyermekek.** A városunkban nyaraló 110 osztrák gyermek a mult szerdán hagyta el városunkat. Hármass csoportban mentek ki az állomásra. Itt a polgármester képviselőjében is megjelent *Cseresnyés* József dr. az állami menhely igazgatója a menhely személyzetével, az irtalmas nővérek főnöksége néhány rendtággal és a nevelőszülők várták. Bucsuénekek előadása után a gyermekek vonatra ültek, hogy otthonukba visszatérjenek. Mindazok a gyermekek, akik az egész hat hetet kitöltötték megerősödvé és meggyarapodva távoztak. Utravalólul mindenki kapott egy kis harapni valót. Az ellátás ellen panasz nem merült fel sehol, sőt a menhely igazgató-főorvosa saját bevallása szerint alig tud szavakban kifejezést adni elismerésének ama fáradozás miatt, melyet a helybeli irtalmasnővérek a gyermekek érdeké-

ben kifejtettek. A király az egyes családoknál elhelyezett nevelőszülők részére egy-egy gyermek után 75 cigarettát ajándékozott, úgy hogy ekként egy negyedmillió cigarettára került kiosztásra. A vármegyében f. hó 23-án fejeződik be a nyaralattási akció, amikor is az utolsó csoport is távozik a pápai járásból. A vármegye területén elhelyezett gyermekek között egyetlen haláleset sem fordult elő.

— **A Kath. Sajtóegyesület.** Ez egyesület jelentése most hagyta el a sajtót. A fűzet a Kath. Sajtóegyesület tizedik egyesületi életének eseményeiről számol be. Az elmúlt tíz év alatt az egyesület talajtörő munkát végzett a katolikus sajtó-organumok terjesztése terén, melyeknek másfél-milliót kitevő bevételeiből közel egymilliót juttatott segítségképen. A jelentésnek legérdekesebb részei éppen azok a lapok, melyek szemléltető képét adják a költségvetés realizálására törekvő nagyarányú munkálatoknak. A fűzet közli a sajtóvasárnapok gyűjtéseit is. A Veszprémvármegyében a sajtónap 19.239 K-t eredményezett. Ez a gyűjtés 29 egyházmegye gyűjtése között a második helyen áll. A sajtóegyesület választmányában egyházmegyéneként *Néger* Ágoston apostoli protonotárius, praelátus-kanonok képviseli.

— **Az Anna-iskola felmentése.** *Horváth* Béla dr. polgármesterhelyettes újra felszárta hozta az Anna-iskola felmentése ügyét. A mai cipőtlen s ruhátlan időben méltányos, hogy a tanulók minél rövidebb úton közelíthessék meg az iskolát. *Perényi* Antal s dr. *Csolnoky* Ferenc, a kath. iskolaszék elnökei szives készséggel támogatják ezt a törekvést, melyben tanügyi és szociális érdekek találkoznak. Már a napokban tárgyalásba bocsájtognak a katonai hatósággal a kitűrtés módzatainak megállapítása végett. Sok szülő halája jutalmazza a törekvés sikerét.

— **Tisztviselőnk egyesülete.** A *Keresztény Tisztviselőnk veszprémi egyesülete* ma, vasárnap d. u. egyesületi helyiségében összejövetelt rendez. A szokásos szórakoztató délutánnak érdekességet kölcsönöz s az érdeklődőkre bizonyára vonzóerővel hat *Babos* Deszö főgimnáziumi tanárnak, a kiváló esztétikusnak előadása a magyar irodalom-történetről. A fiatal egyesület szorgosan készül első nyilvános szereplésére. A jól előkészített szórakoztató estély valószínűleg november második szombatján lesz.

— **A cipőhivatal új helye.** A cipőhivatal, — mert a hadi élet a cipőellátásra is hivatalt nevelt — ma két helyen osztja a reménységet, hogy majd valamikor lesz ám cipő. A hatóság szükségesnek tartja, hogy az új hivatal a főmérnökség irodahelyisége mellé jusson, mert a cipőkérdés főintézője maga a főmérnök. E célból a városi gazdasági osztályt a számvevői hivatal mellett levő helyiségbe helyezik át s így helyet ad a cipőhivatalnak. Az átalakító-munkálat már folyamatban van.

— **Igazgatósági gyűlés.** A Veszprémi gőzmalom r.-t. igazgatósága mult kedden ülést tartott dr. *Óvári* Ferenc elnöklésével. Előterjesztés szerint a tervbe vett sertéshizlalást mellőznie kell az igazgatóságnak, mert nem tud kellő mennyiségű sovány sertést beszerezni. A malom a jövő héten tető alá jut. Ezután a szerelést kezdik meg. A gőzgép beszerzése azonban még idő kérdése s így nincsen rá kilátás, hogy a malom még ez év folyamán megkezdje az őrlést. *Müller* Oszkár ajánlatát egy Diesel-féle motor megvétele ügyében az igazgatóság nem fogadta el. Az építkezést végző munkások között 500 kor. jutalmat osztottak ki.

— **Cipőnyomor.** Legalább tizenkét városról ismeretes, hogy bátor hatósága a lefoglalt köz-szükségleti cikkeket a nagy szükség parancsoló kényszerére alatt középponti engedélyek nélkül felosztotta. Ezek a hatóságok megvalósították a szállóigét: szükség törvényi bont. Ezek a hatóságok belátták, hogy a jó közigazgatásnál nemcsak azt kell nézni, hogy *quid juris?* mi jogos? — hanem azt is, hogy *quid consilii?* mi tívóvs? Sajnos, a mi hatóságaink gőrosősen fogódnak a paragrafusokba, pedig azoknak az alakjuk is szimbolizálja, hogy *gőrbék*. Okos, bátor mestervágással könnyebb ezeknek a gőrbéknak labirintusaiból kijutni, mint jogi okoskodással, meg tudj lsten hány szoros fejterjesztéssel. Jó módszer ez a mestervágás, mert a nyomorgó nép haszna, üdvé fakad a nyomán, mint éppen manapság Arad s Székesfehérvár példája is bizonyítja több száz ezer kor. értékű lefoglalt cikkeket szétosztásával. Veszprémben három év óta hever valahol 420 kg. lefoglalt talpbőr. Ugyanarról a helyről sok minden, cipőknek való anyag jutott melléje. A város felelőjei gyermekei pedig cipőt-

lenek. A cipőjegyet ugyan bőségesen osztják, cipőhöz azonban hónapokon keresztül se jutnak, mert *nincs anyag*. A cipő-hivatal vezetője szíves indultal intézné e fontos ügyet, de nincsből ő sem utalhat felső- és talpbőr.

A hatóságra se lehet ráfogni, hogy összetett kézzel nézi ezt a szomorú állapotot. Helyettes-polgármester, rendőrkapitány egyaránt feliratoztak, hogy a lefoglalt bőr itt maradjon s kiosztassék. Az az eredmény, hogy a cipőlelenk száma s ezzel a város nyomora nőttön-nő, mert a feliratokra senki sem halgat. Pénteken népruházati bizottsági ülés volt. Nem-kevesebb, mint 88 egyének szavaztak meg lábbelit. Mikor a bizottsági tagok hallották, hogy nincs anyag, egyértelműleg azt a véleményt fejezték ki, hogy a lefoglalt bőryanagnak árát letétbe kell tenni, az anyagot pedig fel kell itt használni. Mert mégis csak türethetetlen, hogy három év itt heverő talpbőr s elég sok felsőbőr s más cipőkellék dacára százan és százan mezeitlen lábbal várják a csatának öszt. Hogy a bizottság méltó felháborodásának s jogos kikelésének lesz-e fogantaja, nem tudjuk. Azt azonban tudjuk, hogy mindenki örülne, ha a mi hatóságaink is nem annyira a ma-holnap megkerítő paragrafusokat, hanem a való életet is látnák. Ha ezt is látják, akkor lelkiükben szájalom, a szájalomból tettükre sarkaló komoly készség származik. Cselekedjünk valóban mi is, ha nem lehet egyébbel, hát az összebogozódó paragrafusokat okosan, hasznosan megoldó mestervágással!

— **Spanyol nátha.** Ez a fertőző betegség városunkat sem kímélte meg. Különösen a tanintézeteket kereste fel nagyobb százalékban. A gyermekek tömeges együttléte termékeny melegágyat nyújtott a betegség terjedésének. Emiatt egy-néhány osztályban rövid időre beszüntették az előadást. A városban ritkább az előforduló eset. A városi kórházban is ápolnak néhány ilyen beteget. A betegség lefolyása általában enyhe.

— **A színház jövő heti műsora.** Hétfőn: A bőregér, operette. Kedden és szerdán: A szerető, dráma. Csütörtökön: A három kis leány, operette. Pénteken: Tul a nagy Krivánon, operette. Szombaton délután: A pacsirta, operette; este: Tul a nagy Krivánon. Vasárnap délután: Tavasz és szerelem; este: Tul a Nagy Krivánon.

— **Burgonyaellátás.** A burgonyarendelet kiadása idejében részletesen ismertettük. A rendelet főbb vonatkozásait a polgármesterhelyettes falihirdetményben közli a veszprémi érdekeltséggel. Újabb tájékoztatásul megismételjük, hogy termelő és nem termelő nehéz munkát végzők részére évi 160, egyéb ellátandók részére 120 kgot tarthat vissza, illetve vásárolhat. Vásárolni csak Veszprém területén lehet. Aki burgonyaszükségletét családbeliekét ingyen kapják, szállítási igazolványt az Orsz. Burgonyaközvetítő Irodától kérjenek. A kérvényben igazolniuk kell, hogy őket az ellátottak sorából törölték. A termésköltséget rekvizirálják. Itt említtük meg, hogy a kormány az önként felajánlott burgonya után engedélyezett 5 kor. prémium érvényét ok. 1-ig kiterjesztette. Vármegyénk is ilyen értelemben tett fölterjesztést.

— **Zsircsere-akció.** A közlelmzési miniszter a folyamatban levő zsircsere-akcióval kapcsolatos zsircátvétel végső határmájául a folyó hó 30-át bezárólag állapította meg. Ezen az időponon túl az országos zsircsereforgalmi iroda bizományosai zsirc nem vehetnek át. A zsircsere-akció folyamán a beszoigálató feleknek kiadott átveteli jegyeket a jövő hónap 8-ig lehet érvényesíteni. A csereárak elárúsítását ezen a napon le kell zárni.

— **Lugkő és mosósóda.** Mindkétfele cikket a város kapta. A lugkő azonban oly kevés, hogy háztartásonként csekély mennyiség jutna. A hatóság tehát újabb szállításra vár s a már ittlévt azaz együtt osszja ki. A mosósóda azonban a cukorjegy ellenében a kereskedőknél kapható.

— **Nem lehet kukoricát vásárolni.** A közlelmzési miniszter a vármegye területén termelt kukorica egy részét közszükségleti célokra igénybevette. Eme rendelkezés végrehajtásaként dr. Bibó Károly alispán a kukorica adás-vételét az egész vármegye területén belül megtiltotta. Nem termelő házi és gazdasági szükségletük fedezésére mindaddig nem vásárolhatnak, míg a vármegyére kirott beszoigálatási kontingens megállapítja nincs.

— **Órleli igazolvány.** A város először csak aug. és szept. hónapra adott órleli igazolványt. Most pedig arról értesíti a közönséget, hogy kiválthatja az órleli igazolványt az október—november—december havi időszakra is.

— **Az ipariskola kerítése.** Multkoriban emlitettük, hogy az ipariskola diszes új kerítést kap a Szegethy-utca felől. A kerítés-emelést azóta beszüntették, mert arra a kiszögölő s újabb külön területnek mondott részre, mint háztelekre ajánlatot adtak be. Az egész talán 100 négyszögöl. Hogy miért kell ezt a városnak eladni s azt a levegős helyet elrontani, nem tudjuk megérteni. Hiszen melléte iskolapéület van s az a szabadhely annak való. Vagy minálunk ez nem közérdek? Kiváncsian várjuk, hogy ugyan mennyiért áldozza föl a város ezt az iskolaudvarrészt!

— **Ingtatlanforgalom.** Veszprémbe megvette Harangi György Petkő Zsigmond házát 65 ezer, Albrecht Sándor és neje Matulka Fülöp házát 9500, Suly László a Szily Horváth-örökösök házát 50 ezer, Petkő Zsigmond Mezei Mihályné házát 33.500, Varga János és neje Kis Gábor házát, 4600 koronáért. Vidéken: Tóth Lajos megvette özv. Mörvai Józsefné és Madarász Erzsébet balatonalmádi szőlőjét 25 ezer, Márkus István Mátyás Tóth Sándor papkeszi szőlőjét 3300 koronáért.

— **Örült az utcán.** Tegnapra hasadó kora éjszakában egy középkorú, elmebajos idegen férfi kiabálva, teljesen ruhátlanul szalagált a főutcán. A lakók felriadtak s ijedten judakolták az éjjeli szokatlan zaj okát. Egy rendőr végre elcsipte a hívős éjszaka ruhátlan vándorát s bevezette a városi kórházba. Kitérőül ezeideig semmi felvilágosítást sem adott.

— **Sertésvásárlás.** Hir szerint újabb rendelet jelenik meg, mely a sertésvásárlást külön igazolványhoz köti. A vásárló-igazolványokat *házi szükségletre* két darabig az előjárásig, azon felül a polgármester (főszolgabíró) állítja ki. Tenyésztes céljára a gazdasági felügyelőségek, közszükségleti célra pedig öt drbig az előjárásig, ezen felül a földmívelési miniszter állíttat ki vásárló-igazolványokat.

— **A bőr.** A polgármesterhelyettes felterjesztésére a bőrközpont megengedte, hogy a város a Rosenberg-cégtől lefoglalt felsőbőröket visszatarthatja. Csakhogy ehhez talpbőr is kellene. A város vezetősége most meg talpbőr engedélyezését kéri a bőrközponttól.

— **Sertés.** A város a jövő évi zsir- és husellátás céljaira 1600 drb hizott sertés, szállítására kötött szerződést megbizható hízaló-cégekkel. A szerződéseket az országos közlelmzési miniszter jóváhagyta.

— **Fakereskedelmi r.-t.** Győrvidéki fakereskedelmi r.-t. cég alatt 800.000 K alapítókével (2000 drb 400 K n. é. részvény) a Zircvidéki Takarékpénztár r.-t. támogatása mellett új vállalat alakult Győrött. A vállalat elnöke gróf Eszterházy Pál (Réde), az igazgatóság tagjai: Holitscher Károly (Csetény), Balogh Boldizsár (Csákvár), Elek Gyula (ügyvezető igazgató, Réde), Szőke Gyula dr. (Budapest), Véssey Ferenc (Tata), Darányi Agoston (Pápa), Debreczeni Sándor dr. (Devecser), Nagy Imre (Bakonyánána), Takács Zsigmond (Ravasz), Walla Géza (Tündermajor). A felügyelő-bizottság: Ignácz Sándor (Zircz), Strobel Sándor, gróf Niczky Pál (Udvard), Schubert Ernő (Bakonyszentlászló).

— **Halál a petroleumlámpától.** *Bindisch* Mihályné litéri földmives neje a petroleumlámpát úgy akarta eloltni, hogy belefújt. Erre a lámpa szétrobbant, az égő petroleum ruhájára és arcára fecskengett. Mire égett ruháját le tudták róla tépni, annyira összeégett, hogy bár a városi kórházban rögtön a legmondosabb ápolás alá vették, mégis két nap alatt meghalt.

— **Leesett a kocsirol.** *Steierhoffer* Antal 3 éves bándi fiúcskát testvére a megrakott kocsijetejére ültette, hogy megkocsikáztassa. A kis gyermek azonban egy zökkenésnél leesett és combcsontját eltörte. Rögtön a kórházba kellett szállítani.

— **Fejkvóta a hüvelyesekből.** Dr. *Bibó* Károly alispán megállapította hüvelyes félekből azt a mennyiséget, melyet a nem termelők vásárolhatnak. Ebben a tárgyban kibocsátott alispáni rendelet szerint nem termelők fejenként a községi (város) területén f. hó 30-ig fejenként és havonként babból, borsóból és lencséből együttesen 3 kgot vásárolhatnak, ha nehéz testi munkát végeznek. A lakosság egyéb kategóriájába tartozók pedig ezen terményekből havonként és fejenként együttesen 2 kgot vehetnek. A szükséglet megállapításánál csak a jövő évi aug. hó 15-ig terjedő idő vehető számításba.

— **Ki vesz birkát?** A városi birkaállományból magánfelek is vásárolhatnak élő birkát. Az élősuly kgja 7-60 korona.

— **Sajt.** Az orsz. közlelmzési hivatal értesítette a várost, hogy öt mmázsa külföldi sajtot utalt ki Veszprémnek. Hogy valósággal mikor ér ide, arról a hatóság idejében tudósítja az érdeklődőket.

— **Tilos az éretlen kukorica levágása.** A földmívelésügyi miniszter közlése szerint megtiltotta, hogy a tengerit éretlenül takarmánynak levágták. A miniszter ezt az eljárását a legszigorubbán megtiltotta. A tilalom ellen vétőktől a kukoricaszár takarmánnyként elrekvirálják.

— **Példa vidékről.** Pápan a polgármester kibocsájtott hirdetményben hívja föl a szülőket, hogy tanköteles gyermekeiket az iskolába büntetés terhe mellett beírassák. Ugy-e bár, nagyon egyszerű, majdnem hétköznapi dolog ez. Most nem is lehet igazi hatóságtól várni. Hogy van az, hogy ez az egyszerű dolog Veszprémbe mindig elmarad? Sohasem hallottuk, hogy városi hatóságunk az iskolátogatást nyilvános felszólítással szorgalmazta volna. Pedig itt is felekezeti az el. iskolák, akárcsak Pápan!

— **Három év lesz öt helyett a tanítók várakozási ideje.** A hivatalos lap rendeletet közöl, amely az állami, községi és felekezeti-tanítók várakozási idejét öt esztendőről háromra szállítja le. A tanítók tehát ezentul egyik fizetési fokozatból a másikba három év alatt lépnek elő. Ezt mondja a rendelet, a valóság azonban másképpen fest. Ugy t. i., hogy az egész porhintés. A felekezeti tanítók ügyét alig viszi valamiké előbbre, mert az egyes osztályokban eltöltött várakozási idő a régi maradt. A veszprémi tanító, főképen pedig azok, akiket az 1913. évi XVI. t.-c. már a X. fizetési osztályba sorolt, alig nyerne, mert ezek most összel egyébként is előlépnének egy fokozattal. Talán majd a végleges fizetésrendezés utját vágja valahára a sikertelen törvényfolyozásnak.

— **Új balatoni hajómenetrend.** F. é. okt. hó 1-től ok. 31-ig következő időrendben fognak közlekedni a balatoni hajók: Siófokról indul 11 ó. 10 p. és 5.30, érkezés Balatonfüredre 12.05 és 6.25. Indul Balatonfüredről 8 és 3.20, érkezés Siófokra 8.55 és 4.15. Balatonboglárról indul 12.15 és 6.30, Révfülöpről 1 és 6.45, Badacsonyra érkezés 1.55. Badacsonyból indul 5, Révfülöpről 6.00 és 9.45, Balatonboglárra érkezés 6.25 és 10.10. F. évi nov. 1-től a hajózás beszüntetéséig Balatonboglárról indul 12.15 és 6.30, Révfülöpre érkezés 12.40 és 6.55. Révfülöpről indulás 9.45 és 3.45, Balatonboglárra érkezés 10.10 és 3.40. Nov. havában Révfülöpről indul minden csütörtök és vasárnap 1, érkezik Badacsonyra 1.55. Innen indul 2.15-kor, érkezik Révfülöpre 3.10-kor.

— **Vetőmagvak csávázása.** A kedvezőtlen időjárás miatt vármegyénkben is fellépett a gabnaféléken a kőszög. A gazd. egyesület felhívja a gazdákat, hogy az idén csávázóit ösi magot vesse. A gazd. egyesület rézgáliccal már nem rendelkezik, ezért a gazdák a csávázáshoz szükséges rézgálicot a Magyar Mezőgazdák szövetkezeténél (Bpest Alkotmány-u. 29. sz.) rendeljék meg. A rézgálic ára 6 korona 30 f. A gazdák a rézgálic árának beklldésével egyidejűleg küldjenek egy községi bizonysítványt is, mely a buzával bevett területet tünteti föl.

— **Egy tanuló felvétetik Bakos Kálmán** fűszer- és csemegekereskedésében Veszprém.

Hálanyilatkozat.

Mindazok, kik szeretett jó fiunk

ifj. SZÜCS JÓZSEF

temetésén megjelentek, vagy részvétüket bármilyen módon kifejezni szivesek voltak, fogadják ezuttal is hálás köszönetünket.

Veszprém, 1918. szept. 20.

Id. Szücs József és családja.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Molnár Károly kocsigyártó iparos és Böcskei Mária leánya Erzsébet ref.

Halálozás.

Szűcs József kárpitosiparos r. kath. 35 éves. — Doma István zenész r. k. 63 éves. — Csegedi Andrásné Bencsik Terézia napszámosnő r. kath. 72 éves. — Németh Eszter háziasszony ref. 21 éves. — Özv. Farkas Józsefné Harák Erzsébet napszámosnő r. k. 66 éves. — Bindis Mihályné Koczor Mária mezőgazdasági cseléd neje r. k. 48 éves. — Happl Mária háztartásbeli r. k. 17 éves.

Házasság.

Sárközi Venczel zenész rk. és Horváth Terézia rk.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22
Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

APRÓHIRDETÉSEK.**Divatértésítő.**

Nagyságos Asszony! Szíves tudomására adom, hogy ez idő szerint nálam kapható **finom kosztüm télikabát- és felöltőszövet, selyembélés** és minden hozzávaló kellek. Az összes **DIVATLAPOK** a legelegánsabb kivitelben megérkeztek.

Szíveskedjek a szükséges ruhadarabokat mielőbb, míg a készlet tart, megrendelni. Hölgyek által hozott szövetekből és egyes átalakítandó kabátokból izléses és fess ruhákat készítek. Mindennemű **püös, bársony és selyem ruhadarabok** a legelegánsabb kivitelben készülnek.

Erősebb hölgy részére egy új elegáns télikabát és egy gyengébb méretű kosztümkabát, ezenkívül egy férfi új kabát, mellény és egy átmeneti rövid felöltő nálam megtekinthő és eladó.

Szíves rendelését kérve, teljes tisztelettel

elsőrendű női divatterme

Kossuth Lajos-utca 12. Veszprém.

PAÁL LAJOS

Ebullioszkop (Malligand-féle), a bor szeszfoktartalmának megállapítására, **jutányosan eladó SZEMERÉY JÁNOS-nál Veszprém.**

Eladó hordók. 17 hektoliter, jó karban levő használt **boros hordó** eladó. Egy és két hektósak. Cim a kiadóhivatalban.

Dr. Pajzs-Szanatorium Székesfehérvár, Zichy-liget. **Sebészeti, szülészeti és belgyógyászati betegeknek. Röntgen, szander és vizgyógyintézet. Orvosi, vegyi és bakteriológiai laboratórium. Vérvizsgálatok.**

A Gyumaidény megkezdődvén, vételre ajánlok prima minőségű **vöröshagymát 100 kg-ént 122 K 90 fillér árban.** Ezenfelül a zsák 10 korona. A rendelés távirat útján is történhetik, de kívánatos, hogy tekintettel a szállítási nehézségekre, a megrendelés **minél nagyobb** szállítmányra szóljon. Cim **Godinger Mayer, Makó.**

Elsőrendű cipész

elfogad a szakmájába vágó mindenféle munkát, de csak úgy, ha minden anyagot adnak hozzá.

SEGEDY IMRE cipész

Veszprém, Tobak-utca 5. sz.

Esztergyályos műhely átvétel. Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy **Veszprém, Szabadi-utca 26. sz. a.** (volt Horváth-féle házban) levő özv. **ERNHOFFER GYULÁNÉ** jó hírnévnek örvendő **esztergyályos műhelyét**

és azt a nevem alatt tovább vezetem. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legizlésebb kivitelben a legjutányosabb árak mellett. Raktárt tartok mindenféle esztergyályos árukból: konyhaberendezési cikkek, és mindennemű pincéfelszerelési eszközökből. **Nap- és esőernyők javítása elfogadtatik!** — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

KALOCSA LAJOS, esztergyályos
Veszprém, Szabadi-utca 26. sz.

Mindenféle üres használt **hordókat és palackokat** (üveget) minden mennyiségben vesz **SZEMERÉY** fűszerkereskedő.

ECETSAV

vegytisztát, élvezeti célokra, szállít 5—10 kg-os postacsomagokban is

TAUBER-cég

BUDAPEST, Aggteleki-utca 4. szám.

PESTI és SZEMERÉYkereskedelmi irodája (Veszprém, ^{Gizella-}tér 2.) hirdetései.**A czégnél eladó:**

Uj garambol-aszfal golyókkal, dákkokkal jutányosan eladó.

Megvételre keresünk:

3—4 szobás lakóházakat kerttel. Szőlőbirtokokat villával. Kisebb lakóházakat.

222 holdas birtok felszereléssel vagy anélkül, vasutótól 3 órányira, jutányosan eladó.

Hosszu-utcában bolt, 2 szoba és mellékhelyiséggel bíró ház sürgősen eladó.

Szőllő, 10 magyar hold Felsőörsön felszűreléssel eladó.

580 hold birtok, állomástól 1 órányira, eladó.

40 hold szántó és 16 hold erdőbirtok eladó.

A város területén 2384 □-öl terület gazdasági épülettel eladó. Iparvágány bevezethető.

Egy nagy gömbölyű márványsztal eladó.

2400 hektoliter, 11 maligat, diószegi bor eladó hordókölcsönzéssel.

1400 □-öles **villatelek** **Arácon**, közvetlen a vasut melletti villatelepen eladó.

Baranyamegyében 1574 kat. hold **földbirtok eladó**, mely áll 1050 kat. hold elsőrendű szántó, 482 kat. hold prima rét és legelő s 42 kat. hold nádasból. Iparvasuttal.

Szemesen, a Balaton mellett, egy szép 4 szoba és mellékhelyiségekkel ellátott uri villa és egy 3 szoba és mellékhelyiségekkel ellátott uri villa, egyben vagy külön is jutányosan eladó.

1200 □-öl szőlő, 2 szoba, 2 konyha, italmérési joggal felruházva, Almádiban eladó.

Nagyforgalmu vendéglő házzal, bolttal, teljes felszereléssel **azonnal átvehető.**

Nagy vendéglői takaréktűzhely, 6 karikás, 3 sütővel helyisége miatt eladó.

Galamb-utcában ház 6 lakással, nagy udvar, gyümölcsös kerttel jutányosan eladó.

Kereszt-utcában szép ház, kerttel, 4 szobával sürgősen eladó.

Viszketeg

és minden-nemű bőrbaj, ugymint rüh, sömör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és egyuttal a leggyorsabban ható háziszer a

Boróka kenőcs

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Kis tégely 3 kor., nagy tégely 5 kor., családi tégely 9 kor. Hozzávaló **Boróka szappan** 5 kor. Készíti: **GERŐ SÁNDOR gyógyszerész Nagykörs.** • Veszprém-ben kapható: **Czermak Lipót, Földes Lajos, Incze Kálmán és Kocsuba Emil** gyógyszerüzében.

Uj és használt **fegyvereket,**

pisztolyokat ad és vesz,

javításokat **Szemerey János** fegyverkereskedő, Veszprém elfogad

Hazánk legelső templomberendezési
Alapított 1906. műintéze. Alapított 1906.
HOMORAY BÉLA
VESZPRÉM, Kádár-utca 15. szám.

Készíték mindenféle templom belső felszerelést. Régi berendezések átjavítását és aranyozását elvállalom. Munkamegtekintés, rajz és tervek díjmentesek.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy

KALAPOS-üzletemet

Rákóczi-téren, a régi Kéz Vilmos-féle bolt helyiségében megnyitottam. — Elvállalom **férfi- és női kalapok** javítását, valamint festését is.

Götzenberger Lajos.**Veszek**

mézet, viaszkot kisebb-nagyobb tételekben; továbbá

füstölt husokat

és mindenféle élelmiszert

a legmagasabb napiárban

BAKOS KÁLMÁN

kereskedő, VESZPRÉM.

Iskolaszerek Rajzszerék Papírok

s mindet e szakmába vágó cikkek
a legolcsóbb áron beszerezhetők

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében
VESZPRÉM.

Rákóczi-tér 3. (Saját ház) Telefon 93.

Cégtulajdonos:

KÁLMÁN ISTVÁN

a Szent-István-Társulat
Veszprém-egyházmegyei
főbizománya.

Minden iskolában hasz-
nálható tankönyvek
raktáron vannak, illetve
általa beszerezhetők.

Könyvkereskedés • Könyvkötészet

NÉMETH KÁROLY

polgári és katonai szabó
VESZPRÉM,
a „Korona”-szálloda átellenében.

Készíték a szakmába vágó mindenféle
munkát. Használt ruhákat becserelek és
azokat kijavítva, ismét eladom.
Továbbá a Karádi-féle 40 éven át fen-
tartott jóhíru VARRÓGÉP-ÜZLETET
gépekkel és alkatrészekkel együtt át-
vettem és azokat tovább árasítom. —
Használt gépeket becserelek, javításo-
kat elfogadok. — Gépeket rövidebb vagy
hosszabb időre használatra kikölcsönzők.

Veszek

mézet,
sárgaviaszt,
almát s egyéb
gyümölcsöt,

befőttet, lekvárt, vadat

SZEMEREY J.
VESZPRÉM. (Főtér.)

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Punka F.

fűszer-, csemege-, bor- és vadászati cikkek
kereskedése VESZPRÉM. Gizella-tér 1
Telefonsz.: 10. Sürgöny: PUNKA, Veszprém

Hazai és külföldi
Pezsgők
Borok
Likörök
Cognacok
Friss felvágottak
Sajtok
Sütemények
Cukorkák
Délgyümölcsök
Konzervek

Friss töltésű Ásványvizek

Különféle TEÁK

A legmegbízhatóbb

„Haj” védjegyű Ruhafestékek

Fegyverek, vadászati eikkek

16-os Lancaster-töltények

OGRIS JÓZSEF Feriachi fegyvergyár lerakata.

Vidéki megrendelések gondosan és gyorsan
elintéztetnek.

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca
végén, az Eszterházi-utca 2.
számu ház
szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll —
van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince,
1 nagy műhely, raktár, 2 felszer és 2
udvar. — Az utcafelőli lakás boithelyi-
séggé is átalakítható. — Bővebb fel-
világosítás nyerhető az ugyanott lakó
tulajdonosnál.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-
kereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

NAGY VÁLASZTÉK

hazai és különleges

Borokban, Pezsgők,
Likörök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesárak, Sajtok

Friss és Délgyümölcsök,
Befőttök, Gyümölcsíz

KONZERVEK

Libamáj palnok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések azonnal elintéztetnek!

Legujabb!

Van szerencsém a mélyen-
tisztelt közönséget értesí-
teni, hogy Veszprémben,
Buhim-utca 2. sz. alatt

Parkettázó műhelyt

nyitottam. Elvállalok min-
den e szakmába vágó mun-
kát, ugymint új parketta
lerakást, régi parketta
feltisztítást. Vidékre levél-
beni meghívásra személye-
sen megjelenek, vagy kívá-
natra árajánlattal szolgálók.

Mindenféle régi butorokat

veszek és eladok,
valamint régi butorok
átjavítását is elvállalom.
A m. t. közönség szives
pártolását kérve, tisztelettel

Vörös István

• parkettázó mester •